

DE ZOETIGHEID VAN EEN WESPENSTEEK

monoloog

Marc Reynaert

Een toestand van evenwicht is alleen aantrekkelijk als men op een koord
balanceert, als men op de grond zit is er niets wonderlijks aan. André Gide

PERSONAGES

RAOUL, een man van middelbare leeftijd

EVELINE, afwezige dochter

RAOUL Greta geeft me een duw. Ik schrik wakker. De wekker ! Ik leg het alarm af, slof naar de badkamer, plas, bekijk de kleur van de straal, verfris mij, scheer mij met gillette, kleeft me aan, zet koffie, drink een kop, eet een toast met kersenkonfituur, haal de krant uit de brievenbus en vertrek naar het station. *Stilte* De trein brengt me elke ochtend naar mijn bestemming. Tsjoeke tsjoeke tsjoeke tsjoeke ... Ik lees de krant, de frontpagina, het binnenlands nieuws, het buitenlands nieuws, de cultuurpagina, het sportnieuws ik dommel als naar gewoonte in. *Stilte* Vooruit, wakker worden, uitstappen, roept een collega. Een ander port mij aan, legt mijn aktetas op mijn schoot, mijn jas op mijn schouder, ik beweeg niet, ik blijf driekwartier lang zo zitten, op een halflege trein die zich als een rode mol door het lelijke landschap boort. Het is half acht op de stationsklok. De treinwachter tikt op de ruit. Uit het gebaar kan ik afleiden dat de trein niet verder rijdt. Ik volg de laatste passagierster, een vrouw met hoofddoek. Ik zoek het buffet op. Een walm waait me in het gezicht. De ongezellige zaal zit vol mannen en vrouwen, die je achter een waas van sigarettenrook nauwelijks van elkaar kan onderscheiden. Ze praten luid en maken brede gebaren. De ober vraagt van ver wat het moet zijn. Un café au lait ! *Stilte* Hier en daar vang ik een woord van de geanimeerde gesprekken op : socialiste, islamiste, flamands, Verhofstad, Vandelannotte, Elio Di Rupo, Renard, Onckelinckx, Leterme, madame non, charbon, métallurgie, misère, Cools, les jeunes, les Nord-africains, Le Standard, le championnat, D'Onofrio, Defour, Bruges, Anderlecht, Frutos ... plots begint een oude ongeschoren krijger de Brabançonne te zingen waarop een vrouw met hoge stem de Internationale aanheft en de vuist balt. *Zingt*

Ik verlaat het volkshuisachtige stationsbuffet en stap door alsof ik naar mijn werk ga. Je verleert het niet van de ene op de andere dag. Ik onderbreek mijn route om in de etalage te kijken. In de weerspiegeling zie ik meisjes van acht en negen met een rugzak vol schoolboeken. Ze herinneren me aan Evelientje, mijn dochter van acht. Als ik mijn vrouw mag geloven, vertoont het kind lichte

vormen van rebellie en anarchie. Haar ontregelde spijsvertering, acné en lichte haaruitval hebben daarmee te maken, beweert Greta en ze voegt er aan toe dat Evelientjes tanden angstvallig uit elkaar groeien, alsof de duivel ermee gemoeid is. Een allusie op mijn goddeloosheid.

Ik haal geld uit de muur en ga de stad in. Een vrouwtje veegt de stoep en staat in zichzelf te praten als ik haar aanspreek: het mooiste plekje in de stad, madame?

O, maar er zijn hier veel kastelen en molens, meneer!

Ik bedoel een gezellig plekje in het centrum van de stad.

Er zijn geen gezellige plekjes meer, meneer, met al die vreemdelingen en die jongeren die geen werk hebben.

Ik ken dat liedje, heb mijn eigen mening en hou die voor mezelf.

MUZIEK.

Ik beland bij Mylou en haar stamgasten. Aan de toog zitten Michel, een kloon van Paul Henry Spaak zaliger en Henry, een schele met een tic nerveux, die als hij praat, door het raam kijkt in plaats van naar zijn gesprekspartner. Aan het tafeltje bij het raam zit een geblondeerde dame van middelbare leeftijd. Ze draagt nepjuwelen en drinkt trappist. Ze wacht op haar minnaar, een ingenieur van de spoorwegen, zegt de schele, die mij in haar richting ziet kijken. Maar haar minnaar blijft weg en zij vertrekt.

MUZIEK

We tracteren om beurten. *Stilte* Ik vraag aan Mylou of ik hier kan overnachten. ‘M’faut le demander à Fernand.’

‘Fernand?’

Er komt een donker meisje binnen met bloemen. Ik koop al de bloemen die ze nog niet verkocht heeft. Ze geeft me een kus. ‘Faut en profiter’, roept de dikke.

‘Elle veut bien’, voegt de schele er aan toe. Mylou knipoogt en zet de bloemen in een vaas. Ze toont mij de plaats waar ik de nacht mag doorbrengen. Zolang Fernand er niet is. Ik steek mijn hoofd even door het gordijn en zie de dikke in zijn mercedes stappen en wegrijden. Ik hoor beneden de schele en Mylou ruziën over de poef.

MUZIEK

Wat ben je van plan, Raoul, vraagt Mylou de volgende ochtend, terwijl we in het keukentje een kop koffie drinken en de kat op mijn schoot springt.

Ik ben niets van plan, Mylou.

Stilte

De kat is diezelfde ochtend overreden.

Stilte.

Kort na de middag komt de schele binnen. Hij betaalt een deel van zijn poef, bestelt een pint en kijkt door het raam. De deur zwaait open en Michel, de dikke, arriveert. Hij heeft foto's bij van danseressen, zangeressen en actrices die bij hem verzekerd zijn. De schele maakt over elke vrouw een schunnige opmerking en dat bevalt de dikke niet. Hij bergt het fotoboek op en zegt terloops dat ze een assistent van de toneelmeester zoeken. Is voor mij braakliggend terrein, merk ik op. Braakliggend terrein ? Moet je bewerken, lacht de dikke. Mij interesseert het alvast niet, antwoordt de schele. Allé allé, lacht Mylou, die zelf nog toneel gespeeld heeft. Vóór ik het goed beseft, ben ik assistent van de toneelmeester bij het gezelschap ‘Spartacus’. Het stuk waar ik aan meewerk gaat over een politieke moord. Ik krijg een lijstje van alle benodigdheden : hoeden, petten, hemden, strikje, kostuums, een revolver, schoenen, manchetknopen, salonzetels, bureaustoelen, tapijt, linoleum, caféstoelen, die van Mylou, potten verf, kwasten, panelen voor de zijwanden en de achterwand en dan moet ik de acteurs ook nog cues geven, dat wil zeggen tekenen doen als ze moeten opkomen.

Normaal weten ze dat wel, maar ze worden heel graag bediend, de schatjes. Ik voel me heel erg in mijn sas. Maar op een dag ontdek ik dat iemand achter mijn rug alles al heeft bijeengezocht en opgestapeld en als ik om uitleg vraag, verneem ik dat ik het statuut heb van een ex-drugs- of -alcoholverslaafde die aan resocialisatie toe is. Ik voel mij gekrenkt: *roept* Ik ben geen ex-verslaafde van wat dan ook. *Stilte* Ik ga plassen en als ik mijn plaats terug inneem, hoor ik de dikke aan Mylou vragen of Hilaire hem niet zou kunnen gebruiken? Hem, dat ben ik. Moet je aan Hilaire vragen, antwoordt Mylou terwijl ze aan het tappen is. Hilaire is een echt toneelbeest, weet de dikke, als hij een pand ziet, is de eerste vraag die bij hem opkomt, kan ik hier toneelspelen. Als hij een man of een vrouw ziet, is het eerste waar hij aan denkt, welke rol zou ik die kunnen geven, zou hij een stuk kunnen dragen, heeft het mij ook gevraagd, ja, hij vroeg me om de rol van Paul Henri Spaak te spelen, de minister die zijn zielenroerselen prijsgeeft aan een prostituee. De man is misschien nooit naar de hoeren geweest, voegt hij er aan toe. Paul Henry Spaak was een groot man, weet de schele, en grote mannen gaan naar de hoeren, voilà.

MUZIEK

Ik ben Mylou's badkamer aan het behangen als Hilaire binnenkomt. Een imposant figuur. We gaan bij het raam zitten. Hij vertelt mij wat ik al weet, dat hij een eigen theaterke heeft boven een leegstaand café en dat er een rist nieuwe producties in de maak is en dat hij iets voor mij heeft. Jij hebt iets wat wij niet hebben. Een Vlaming heeft iets wat een Waal niet heeft. Het publiek ziet, hoort, ruikt meteen het verschil.

Maar ik heb geen toneelervaring.

Al jaren raap ik mijn acteurs van de straat en ik heb mij nog nooit vergist, jij gaat acteren.

Ik acteren???

Wat denk je dat acteren is ? Acteren is ademen, spreken, gebaren, bewegen, zoals je naar het toilet gaat, een rondje geeft, met de stamgasten lacht, sakkert, vloekt, vecht, af en toe wegdroomt, ‘le plat pays, c’est toi, mon vieux’ en hij legt zijn arm om mijn schouder en geeft me een kus op mijn voorhoofd. Waarover gaat het, vraag ik. Eerst de voorgeschiedenis. Zonder voorgeschiedenis geen toneelhandeling, geen karakters, geen conflict, geen peripetie, geen climax, geen anticlimax, geen crisis, geen drama, tout court en hij likt met zijn dikke tong het schuim van zijn moustache en hoe meer leffe hij drinkt, hoe vuriger zijn pleidooi voor de toneelspeelkunst. Je moet het publiek de binnenkant tonen, je ziel, je twijfels, je fantasieën. Niet tricheren, je publiek niet bedriegen. Geen trucs. Theater is waarheid. Film is leugen en televisie is charlatanerie. Maar plots kijkt hij angstig van me weg en loopt als een schicht naar de achterdeur. Hilaire, blijf hier, roept Mylou, bij mij ben je veilig.

MUZIEK

Op weg naar het theaterke komt een vrouw naar me toe. Ze stelt zich voor als Géraldine en vraagt of ik haar tegenspeler ben? Zonder mijn antwoord af te wachten, zegt ze heel geëmotioneerd dat er geen stuk komt, maar iets anders! Iets vreselijks! Een duel!

Een duel?

Een duel met echte revolvers, tussen Hilaire en Didier.

Didier?

Didier kwam thuis en eiste dat ik me uitkleedde. Hij zocht als een bezetene merktekens.

Merktekens?

Van de duivel, tiens. ‘Die duivelse Hilaire heeft jou behekst! Schreeuwde hij.

Maar wie is Didier, vraag ik.

Mijn vriend, snikt ze en ze valt in mijn armen. De tranen vallen op mijn jas.

Maar heeft hij bij jou merktekens van de duivel gevonden ?

Hilaire heeft hem gezegd dat theater magie is, zwarte kunst, duivelskunst ... dat duel moet koste wat kost voorkomen worden!

Ja, natuurlijk.

Didier is voorzitter van de schietclub.

Hij kan de wapens manipuleren?

Hij is een geoefend schutter.

Weet Hilaire dat niet?

Natuurlijk weet Hilaire dat, maar de held spiegelt zich aan Poesjkin.

Poesjkin?

Hij wil sterven gelijk Poesjkin, de grootste dichter aller tijden.

We horen bijna gelijktijdig twee schoten. Hilaire, schreeuwt ze.

MUZIEK

Als we ter plekke komen zit Didier geknield naast Hilaire, die onbeweeglijk op zijn buik in het gras ligt. Hij heeft een schotwonde aan het hoofd. Géraldine buigt zich over hem.

Hij heeft zelfmoord gepleegd, verdedigt Didier zich, kan ik bewijzen, hij gebruikte andere kogels dan ik.

Je hebt misschien de revolvers verwisseld, merk ik op.

Wie duelleert doet zoiets niet, antwoordt Géraldine en ik zie dat Didier al uit het zicht verdwenen is. *stilte*

MUZIEK

De stamgasten geloven de zelfmoordversie.

Er is ook altijd iets aan de hand met die Hilaire, merkt de ingenieur van de spoorwegen op, ik herinner me die geschiedenis met dat kleine meisje.

Kleine meisje, Jacques, vraagt de geblondeerde dame.

Een kind van twaalf dat op het toneel ...

Wat, Jacques? Nee toch!

Hilaire was een kunstenaar, roept Mylou en ze pinkt een traan weg. Haar rechteroog zit vol bloed. Ik zing mee met de dikke; *'Quand il est mort, le poète'*.

Hilaire was een goeie socialist, weet Mylou, en hij was ook bloedgever zonder dat hij daarvoor een dag congé kon krijgen, weet de dikke. En ook donor, voegt de schele er aan toe.

MUZIEK

Kunstenaars ensceneren hun eigen dood, filosofeert de ingenieur van de spoorwegen, ze springen nooit onder de trein, dat doen alleen de hopelozen.

Kunstenaars zetten een punt achter hun leven omdat ze het mysterie doorgrond hebben.

Welk mysterie, Jacques, vraagt de geblondeerde dame.

Er zijn geen mysteries meer, weet de dikke, alle raadsels zitten opgeslagen in onze genen, gelijk de pitten in een vrucht en die smaken bitter.

In ons sperma, corrigeert de schele, alles zit opgeslagen in ons sperma.

Van sperma gesproken, merkt de ingenieur van de spoorwegen op, weten jullie dat sperma beter is dan eiwit.

Waar heb je het over?

Over fresco's, Michel. Verf van sperma is beter dan die van eiwit.

Allé, allé, je schildert toch geen heiligen met sperma!

Je gelooft hem toch niet, zegt de schele en ik zie plots de hand van de geblondeerde dame verdwijnen in de gulp van de ingenieur van de spoorwegen, die ogenblikkelijk reageert en haar een klap geeft. Ze vlucht naar het toilet. Het

ging vliegensvlug. Ook Mylou heeft het gezien.

Mijn vader was ook een kunstenaar, zeg ik na een korte, ongemakkelijke stilte, hij speelde Bach op het kerkorgel maar ging zich dan bezuipen in het café rechtover de kerk en ik moest hem dan gaan halen, hij lag altijd op dezelfde plaats, sukkelde altijd op dezelfde plaats in een greppel en dan mankeerde er ook altijd iets aan zijn fiets. Raoul, loog hij dan, Raoul, je hebt weer met mijn fiets gereden en je bent ermee gevallen, ga die maar herstellen en ik trok dan in de voormiddag naar de fietsenmaker. Op een dag zegt de fietsenmaker tegen mij : als je coureur wil worden, kom het mij zeggen, ik heb een koersfiets staan. En ik heb het geprobeerd. En ook geslikt en gespoten ...

Ik heb nog gebokst, zegt de dikke, ik was aalvlug, maar mijn handen waren te zacht, te mollig, als ik op hun kin klopte, reageerden ze nauwelijks maar als zij op mijn kin klopten zag ik een hele sterrenhemel. Hij moet tegen een stoot kunnen, zei mijn vader. Maar je ziet wat er gebeurt als je er niet tegen kunt, antwoordde mijn moeder, door dat boksen heeft onze Michel twee jaar verloren. In plaats van zes jaar heeft hij acht jaar over zijn humaniora gedaan. 'k Heb er nog ruis van in mijn oren.

Ik heb dat ook, merkt de schele op, en ik heb niet gebokst.

Misschien veel gevochten, vraagt de ingenieur van de spoorwegen.

Je moet vechten in het leven, anders kom je er niet, merkt de dikke op.

En jij bent er gekomen, hé Michel, zo'n mooie mercedes, lacht Mylou.

MUZIEK

Weet je waarom mijn vader mij Raoul genoemd heeft, vraag ik aan het gezelschap. *Stilte* Mijn vader heeft mij Raoul genoemd omdat mijn moeder de r niet kon uitspreken. En het heeft geholpen ! Uit liefde voor mij heeft mijn moeder de r leren uitspreken. Echt waar. Ik hoor haar stem nog altijd rollen. Ze stierf kort na mijn vader. Die is letterlijk ontploft. Gelijk de binnenband van zijn

fiets. Pats ! *Stilte*

Ik heb een heel mooie jeugd gehad, mijmert de dikke, tot mijn lief mij bedroog. Eerst dacht ik aan zelfmoord, maar mijn moeder kon me dat uit het hoofd praten. Wat wou je doen, ik heb het ook geprobeerd, roept de schele, ik sprong voor een auto en hij reed over mij. Ik had heel veel breuken en nog veel meer pijn. Ik heb het dan maar uit mijn hoofd gezet.

Ik was van plan om mij aan een balk op te hangen, bekent de dikke.

Jij masturbeert veel, zeker, vraagt de ingenieur van de spoorwegen hem plots.

Ik, veel ? Waarom, vraagt de dikke.

Je ziet er goed uit. *stilte*

Weet je wat Greta, mijn vrouw, me vertelde? Dat de collega's op het werk twee keer per week seks hebben.

Onder elkaar, zeker?

Zegt Greta: we moeten eens andere standjes uitproberen. Hoe wil je het, vraag ik. Ze betast mijn geslacht en begint te huilen. Sindsdien herinner ik mij Greta als een huilende vrouw.

Dat is hun lot, zegt de schele, mijn moeder hilde ook altijd en mijn zuster ook.

En jouw vrouw, vraagt de dikke aan de ingenieur van de spoorwegen.

Die is content als ze mijn pree ziet. *Stilte*.

Jij bent dronken, zegt de geblondeerde vrouw plots tegen mij, moet ik je naar huis brengen ?

Ik ben hier thuis.

De dikke vraagt waarom ik niet terug naar 'de Vlaanders' ga. En de schele zegt dat hij familie in 'de Vlaanders' heeft, een houthandel en ze kappen hier de bomen om. Ik vraag hem waarom hij geen baantje bij die houthandel zoekt. Wat stom van mij! De schele is jaren geleden onder een auto terechtgekomen en heeft er een stijf been aan overgehouden en leeft sindsdien van de ziekenkas. Ik verontschuldigd me voor die stomiteit. Maar de schele is in zijn eer gekrenkt en kijkt de hele tijd als een koppig kind van mij weg en ik ga even koppig vroeger

naar bed. *Stilte* Mylou komt mij opzoeken. Ze legt zich naast mij. Ik betast haar, streel haar, buig me over haar, kus haar in haar hals. Ik raak opgewonden. Maar ze draait zich weg, stapt uit bed en zegt harde woorden op een zachte toon: Raoul, ik zou willen dat je weggaat. Neen, niet omwille daarvan maar eh ...

Fernand komt thuis. *Stilte* Ik ontmoet Fernand aan de trap. Hij draagt een lange jas en verder niets. Hij heeft het niet verleerd, hoor ik de schele zeggen. Hoelang heeft hij gezeten, vraagt de ingenieur van de spoorwegen. De schele weet het niet. *Stilte* Mylou bedankt mij voor bewezen diensten. Ik heb twee kamers behangen, de keuken geschilderd, het terras gevoegd, bloemen geplant, bloembakken geplaatst, de muren van de kelder gewit, de ramen gerepareerd, de vlotter in de spoelbak hersteld, boodschappen gedaan en in ruil daarvoor heeft zij mij twee hemden, twee jeans, een trui, twee t-shirts, vier paar sokken, een paar schoenen en ondergoed voor de winter gekocht. *Stilte* Mylou is een fantastische vrouw. *Stilte*. Het is even wennen.

MUZIEK

Plots staat Greta aan de deur van mijn flat. Ze heeft mijn adres van het ocmw gekregen. Het is je verjaardag! Hier, je cadeau! *Stilte* Ze heeft een scheerapparaat gekocht. Ik heb alles in de doofpot kunnen steken, zegt ze plots. In de doofpot? Ja, je verdwijning. Er zijn heel wat vragen binnengekomen van verontruste familieleden en kennissen, van de werkgever en de collega's. De mensen zaten met je in. Weet je wat ik hun gezegd heb?

Hoe zou ik dat weten ?

Raad eens.

Greta heeft nog altijd die vervelende gewoonte om mensen dubbel nieuwsgierig te maken.

Hoe kan ik dat raden ?

Raad eens.

Je hebt gezegd dat ik een mysterieuze ziekte heb of zo, jij geraakt toch makkelijk aan ziekenbriefjes. *Stilte*

Ik heb gezegd dat je je op een geheime plaats teruggetrokken hebt om een roman te schrijven.

Ik een roman aan het schrijven? Waarover?

Dat moet jij dan maar zeggen. Ik heb ook een keer je handtekening nagebootst.

Dat is een misdrijf!

En wat jij gedaan hebt, is dat geen misdrijf?

Is dat een misdrijf? *Stilte* Hoe is het met Veerle, vraag ik.

Wie is Veerle?

Wel, onze dochter.

Ben je nu ook al haar naam vergeten, je moet er dringend Freud eens op nalezen!

Sinds wanneer verdiep jij je in Freud? *Stilte* Waar is Eveline, vraag ik haar, alsof ik eventjes verstrooid ben geweest. *Stilte*

Ik heb een vriend, zegt ze plots, een vetmester, hij komt me straks halen.

Waarom zeg je dat hij een vetmester is ?

O, mag ik dat niet zeggen ? Maar we gaan niet samenwonen, hoor. Hij wil zijn vrouw dat niet aandoen. *Stilte*. Ik denk dat er met Eveline iets aan de hand is, zegt ze terwijl ze haar lippen bijwerkt. Zegt ze tegen mij: Mama, ik ken een meisje dat niet menstrueert en toch een kindje ter wereld bracht, iedereen denkt dat het Maria is met de witte hoofddoek en het blauwe kleed. Fout.

Wie is het dan, vraag ik en weet je wat ze zegt?

Hoe zou ik dat weten?

Een klein meisje gelijk ik. *Stilte*. Vind je dat niet raar?

Ik antwoord niet. Ik zie Evelientje in gedachten naast me zitten. Kom, we gaan taart eten, zeg ik en we gaan met z'n drieën op een terras zitten. Wespen strijken neer op zoveel zoetheid. Evelientje slikt een wesp in. Waarom doe je dat toch, roept Greta. Evelientje spuwt de wesp uit. Ben je gestoken ? Ik kijk in haar

mond. Ik ben gestoken, hé papa. Ik woel zachtjes door haar fijne haren. Ze kan nauwelijks ademhalen en vraagt me of ik die nacht bij haar wil slapen. Greta vindt dit ongepast. Evelientje dringt aan. *Stilte*.

Waar is Evelientje nu, vraag ik opnieuw.

Thuis. Ze kan het niet verwerken.

Wat ?

Dat jij er niet bent, natuurlijk.

En de vetmester wel? *Stilte*. Wat heb je haar gezegd?

Wat moest ik haar zeggen ?

De vetmester claxoneert twee keer. Greta geeft me een briefomslag waarop ik lees ‘Aan papa’ en haast zich weg. Ik zie haar gebroken schaduw langs de gevel van de overkant wegschuiven. *Stilte*. Ik open de briefomslag. *Stilte* Het briefje herinnert me aan Evelientjes stem. Ze klinkt oprecht, maar de dingen zijn niet wat ze lijken. Het grootste cliché. Misschien word ik toch schrijver. Misschien stel ik haar verhaal te boek. Een kinderboek over de zoetigheid van een wespensteek. *Stilte* Ik berg de brief op. Ik wou dat er een verhaal was. Een echt verhaal, de waarheid van een verhaal dat getoetst is door tal van journalisten die niet van elkaar afschrijven. Geen lui verhaal.

EVELINE OFF Papa ! We houden toch van elkaar. We hebben elkaar kusjes gegeven. We hebben elkaar eeuwige trouw gezworen. Kom asjeblief terug. Er is om het half uur een trein naar hier. Ik heb het afgelezen van die grote borden in het station. Ik zal elke dag naar het perron komen en op je wachten. Asjeblief, papa, toe. Ik verlang zo naar jou. Niemand houdt meer van jou dan ik. Niemand, ook mama niet. Ze houdt nochtans heel veel van jou. Ze bedriegt jou met die eikel om je jaloers te maken. En als je niet terugkomt, zal ik je ook bedriegen.

RAOUL Mij bedriegen ? Met de duivel ? Wie is de duivel ? Dat zet ik in mijn verhaal over de zoetigheid van een wespensteek.

MUZIEK

Ik wandel naar het station en neem de trein, bestemming Mylou. Het is sluitingsdag, maar Mylou laat me binnen. Ze vertelt dat Michel, de dikke, zijn wagen perte totale heeft gereden en dat Henry, de schele, naast hem zat. De schele heeft op kosten van de verzekering een nieuwe bril gekocht en een nieuw gebit en de dikke zit nu in een rolstoel. En de ingenieur van de spoorwegen ? Hij komt niet meer langs en Didier zit ergens in Zuid-Amerika. Hij is er conducteur van wegenwerken. En Géraldine ? Die heeft een theaterke. Fernand komt binnen en zegt dat het voor iedereen sluitingsdag is. *Stilte*. Ik zoek Géraldine op. Ze ontvangt me met open armen. Ze toont me haar theaterke met draaitoneel. Ze kan me voorlopig niet gebruiken. Een andere keer, wellicht. Ik zeg haar dat ik een stuk wil schrijven over het drama in het leven van Hilaire. Ze is niet geïnteresseerd. *Stilte*

Ik reis terug ... en voel me plots beter dan ooit. Hoe dat komt, weet ik niet. Neen, er is geen verklaring voor. Beste mensen, ik voel me beter dan ooit ...

Raoul gaat naar de mensen in de zaal toe, drukt de hand, geeft een knuffel ...

EINDE